

Tekmovanje kmetovalcev na Hrvatskem

V osiješkem okrugu so pokrenili akcijo za doseg visokih pridelkov. Dvanajst kmetijskih posestev in osem zadružnih ekonomij prehaja na moderno proizvodnjo. Po programu naj bi rekordne donose dosegli letos na 1150 ha, visoke donose pa na 4100 ha. Za osiješki okraj se rekordni donosi 80 do 120 stotov koruze v zrnu na ha, 700 do 800 stotov sladkorne pese, 120 stotov konoplje, 100 do 140 stotov detelje na ha. To velja za kmetijska posestva, za ekonomije pa so določili nekaj nižje rekorde. Za visoke veljajo donosi v osiješkem okrugu, če pridelajo na hektar 55 do 75 stotov koruze v zrnu, 500 stotov sladkorne pese, 80 do 100 stotov konoplje in 60 do 100 stotov detelje.

V VINKOVSKEM OKRAJU

V vinkovškem okrugu se je prijavilo k tekmovanju 18 zadružnih ekonomij. Razen koruze so že popolnoma posejale vse jare posevke. V 18 vaseh bodo zadruge organizirale tekmovanje individualnih kmetovalcev — članov odsekov. Vinkovski kmetovalci se bodo trudili, da bi pridelali na hektar: 36 stotov pšenice, 80 do 120 stotov koruze, 100 stotov konoplje in 500 stotov sladkorne pese.

Kakor v osiješkem okraju tudi v vinkovškem okrugu organizirali posebno okrajno tekmovanje, prizadevajo si pa, da bi tudi občine razpisale posebne nagrade za visoke pridelke na svojem področju.

V KARLOVSKEM OKRAJU

Preteklo sredo je bilo v Karlovcu posebno posvetovanje o organiziranju tek-

movanja v tem okrugu. Navzoči so bili zastopniki kmetijskih postaj, posestev in zadrug. Prišli so do sklepa, da lahko v zveznem tekmovanju sodeluje na področju karlovskega okruga 20 zadrug in kmetijskih posestev. Posebno ugodni so pogoji za tekmovanje individualnih kmetovalcev, ki so organizirani v zadružnih odsekih. Sedaj organizirajo v tem okrugu tekmovalne komisije.

V PODRAVINI IN MEDJIMURJU

Veliko zanimanje za tekmovanje kažejo tudi kmetovalci Podravine, Medjimurja, bjelovarskega okruga in drugih krajev, kjer prav tako mislijo, da je bilo tekmovanje organizirano o pravem času. Spodbuja zadružne organizacije, da pospešujejo kooperacijo z individualnimi kmetovalci. Zadruga inajo prav sedaj, ko kontrahirajo koruzo, možnost, da hkrati organizirajo tudi tekmovanje za visoke pridelke na kontrahiranih površinah.

V ISTRI

Posebno živo je zanimanje za tekmovanje v Istri. Na letnem občnem zboru za druge v Motovunu so sklenili, da bodo člani sodelovali v tekmovanju za doseg visokih pridelkov pri žitu. V Višnjani in drugih vaseh imajo pogoje za tekmovanje v živinorejski proizvodnji. Kmetijska zadruga v Roču v buzetškem okrugu se že pripravlja na tekmovanje v živinoreji, dober uspeh pa bi v tem tekmovanju lahko dosegla tudi zadruga v Umagu. Okrajni ljudski odbor je razpisal posebno okrajno tekmovanje za visoke donose.

Plan pospeševanja kmetijstva v osiješkem okrugu

Petletni perspektivni plan razvoja kmetijstva v osiješkem okrugu določa obsežne ukrepe in sredstva za pospeševanje kmetijske proizvodnje. V poljedelstvu naj bi se po planu v razdobju l. 1957 do 1961 povečale orne površine na kmetijskih posestvih za 5000 ha. Nove površine naj bi dobili z melioracijami, na njih pa bi hotelo organizirati moderno poljedelsko proizvodnjo. V tem času naj bi se povečale tudi površine zadružnih ekonomij za okrog 15.000 ha, in to z nakupom ali zakupom zemlje od individualnih proizvajalcev. Okrog 70 % površin individualnih proizvajalcev bodo zajeli s kontrahiranjem, kooperacijo in z drugimi oblikami medsebojnega sodelovanja.

Smernice perspektivnega plana računajo s tem, da se bo do konca l. 1961 povečal pridelek pšenice v povprečju na 40,5 stotov na ha. Na družbenem in zadružnem sektorju naj bi znašali pridelki tudi do 50 stotov na ha. Povprečni pridelki koruze naj bi po planu znašali 63 stotov, na državnih posestvih pa celo 80 stotov na ha (v zrnu!). Pridelki sladkorne pese naj bi se gibali v povprečju okrog 490 stotov na ha, na državnih posestvih pa tudi do 495. Pričakujejo, da bo ves poljedelski pridelek v primerjavi z l. 1953 za blizu 2 in pol krat večji, s čimer bi dosegel letni pridelek teh kultur vrednost blizu 18 milijard dinarjev. Pridelek naj bi se v primerjavi z l. 1955 povečal za skoraj 12 milijard dinarjev.

Ob tako povečanem pridelku bi socialistični sektor ustvarjal blizu 3 milijarde dinarjev dobička na leto, kar bi zadostovalo za zagotovitev anuitet in za nadalj-

nje povečanje proizvodnje. Da bi to dosegli, je treba v poljedelstvo investirati okrog 10 milijard dinarjev, od tega skoraj polovico v družbeni sektor. Skoraj 60 % vseh investicij bi porabili za mehanizacijo. Med te investicije štejejo tudi sredstva za ustanovitev in opremo novega kmetijskega posestva, ki bi bilo organizirano na 5300 ha osušeni površini Kopačkoga Rita.

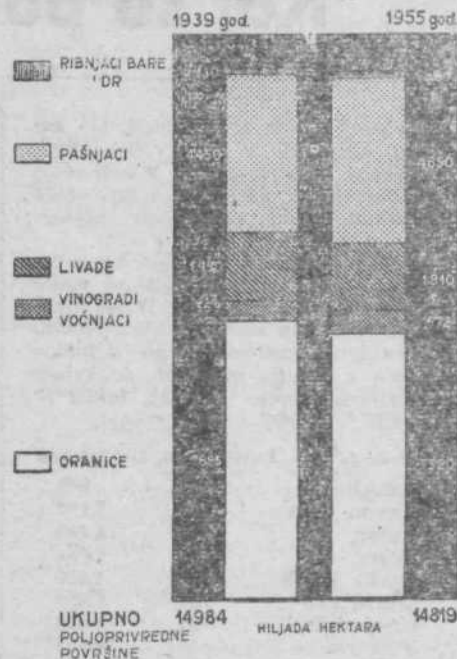
S podobnimi ukrepi računajo tudi v živinoreji, in to pretežno v govedoreji in prašičereji. Tako računajo, da naj bi se l. 1961 število govedi povečalo na 75 tisoč v primerjavi z 51 tisoč glavami, kolikor jih imajo sedaj, ali za 241 %. Proizvodnja mesa žive teže naj bi se dvignila od 1660 na 3700 ton na leto. Tudi v mlekarstvu računajo z velikim porastom, in to od sedanjih 1600 do 2770 litrov mleka na leto in kravo na 2000 do 3500 litrov.

V predlogu perspektivnega plana posvečajo veliko pozornost sadjarstvu in vinogradništvu. Tako računajo s tem, da bi posadili 446 hektarov novih vinogradov, 706 ha sadovnjakov, v kar bi vložili nad 750 milijonov dinarjev.

Skupno bi v roku devetih let vložili v pospeševanje vseh vej kmetijstva 20 milijard dinarjev.

To so temeljni sestavni deli perspektivnega plana. Ni dvoma, da bo doživel še nekaj popravkov, ker so ga predložili v javno razpravljanje gospodarskim in političnim organizacijam. Pričakujejo, da ga bo okrajni ljudski odbor po vsestranski razpravi sprejel še v prvi polovici letošnjega leta.

Izkoriščanje zemljišč

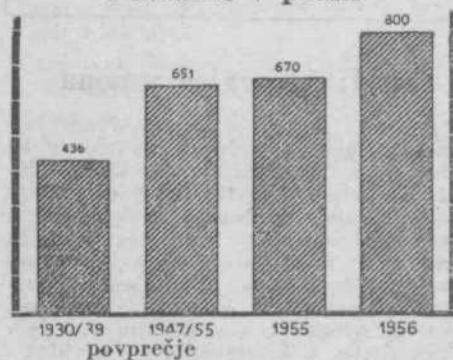


Skupna kmetijska površina v povojnem razdobju narašča, vendar — kakor je razvidno iz risbe — še ni dosegla predvojne stanja. Prav tako se je po vojni spremenilo uporabljanje zemljišč: povečale so se površine, ki so zasajene s sadovnjaki, vinogradi, povečale površine pašnikov in travnikov, zmanjšale pa orne površine.

Kultura	1930/30	%	1947/55	%
Zlito	6.106	80,2	5.283	73,4
Industrijske rastline	152	2	379	5,2
Zelenjava	450	5,9	447	6,1
Vrtovi*	146	1,9	—	—
Krmne rastline	350	4,6	553	7,3
Praha	—	—	—	—
in neobdelano	406	5,4	651	7,9
Skupaj	7.610	100	7.296	100

Tabela kaže, da je kmetijstvo glede intenzifikacije v neki meri napredovalo; povečale so se v primerjavi s predvojnimi razdobjem površine zasajene z industrijskimi in živinorejskimi rastlinami, medtem ko se je povečalo tudi pridelovanje vrtin. Hkrati pa so se povečale tudi prahe, kar vidimo iz naslednje risbe:

Površine v prahi



Vzrokov za povečanje prah in neobdelanih površin je več, najvažnejši pa so: sprememba v strukturi posesti na vasi, možnost zasluzka izven kmetijstva, vpliv erozije, hudournikov in opuščanja melioracijskih sistemov, pomanjkanje vpreg in vlačnih sredstev pri posameznih kmetovalcih, premalo umetnih gnojil, premajhna skrb za obdelovanje zemljišča v splošnem zemljiškem skladu itd. Perspektivni plan pospeševanja kmetijstva teži za tem, da bi z izvedbo vrste ukrepov za pospeševanje kmetijstva odstranili te in druge činitele, ki so vplivali na povečanje neobdelanih površin in da bi se kmetovalci bolj zanimali za obdelavo zemlje.

* Površina vrtov v l. 1935/39 ni bila razvrščena po skupinah posevkov in jo zato navajamo posebej.